

CUPRINS

DREPT PENAL. PARTEA GENERALĂ	1
FIȘA NR. 1. PRINCIPII GENERALE	3
FIȘA NR. 2. APLICAREA LEGII PENALE ÎN TIMP	4
FIȘA NR. 3. APLICAREA LEGII PENALE ÎN SPAȚIU	18
FIȘA NR. 4. TRĂȘĂTURILE ESENȚIALE ALE INFRAȚIUNII	23
FIȘA NR. 5. CONȚINUTUL INFRAȚIUNII	26
FIȘA NR. 6. CAUZELE JUSTIFICATIVE ȘI DE NEIMPUTABILITATE. ASPECTE GENERALE	45
FIȘA NR. 7. LEGITIMA APĂRARE ȘI STAREA DE NECESITATE	48
FIȘA NR. 8. EXERCITAREA UNUI DREPT SAU ÎNDEPLINIREA UNEI OBLIGAȚII	63
FIȘA NR. 9. CONSIMȚĂMÂNTUL PERSOANEI VĂTĂMATE	66
FIȘA NR. 10. CONSTRÂNGEREA FIZICĂ ȘI CONSTRÂNGEREA MORALĂ	69
FIȘA NR. 11. EXCESUL NEIMPUTABIL	75
FIȘA NR. 12. MINORITATEA, IRESPONSABILITATEA ȘI INTOXICAȚIA	78
FIȘA NR. 13. EROAREA	84
FIȘA NR. 14. CAZUL FORTUIT	88
FIȘA NR. 15. FAZELE ȘI FORMELE INFRAȚIUNII	90
FIȘA NR. 16. UNITATEA DE INFRAȚIUNE	110
FIȘA NR. 17. PLURALITATEA DE INFRAȚIUNI	121
FIȘA NR. 18. PLURALITATEA DE INFRACTORI	145
FIȘA NR. 19. PEDEPSELE PRINCIPALE, ACCESORII ȘI COMPLEMENTARE	161
FIȘA NR. 20. INDIVIDUALIZAREA JUDICIARĂ A PEDEPSELOR	186
FIȘA NR. 21. INDIVIDUALIZAREA JUDICIARĂ A EXECUTĂRII PEDEPSELOR	203
FIȘA NR. 22. MĂSURILE DE SIGURANȚĂ	253
FIȘA NR. 23. MINORITATEA ȘI MĂSURILE EDUCATIVE	268
FIȘA NR. 24. RĂSPUNDEREA PENALĂ A PERSOANEI JURIDICE	287
FIȘA NR. 25. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ	295

FIȘA NR. 26. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ SAU MODIFICĂ EXECUTAREA PEDEPSEI	306
FIȘA NR. 27. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CONSECINȚELE CONDAMNĂRII	311
FIȘA NR. 28. ÎNȚELESUL UNOR TERMENI SAU EXPRESII ÎN LEGEA PENALĂ	316
DREPT PENAL. PARTEA SPECIALĂ	321
FIȘA NR. 1. OMORUL	323
FIȘA NR. 2. OMORUL CALIFICAT	325
FIȘA NR. 3. UCIDEREA LA CEREREA VICTIMEI	329
FIȘA NR. 4. DETERMINAREA SAU ÎNLESNIREA SINUCIDERII	331
FIȘA NR. 5. UCIDEREA DIN CULPĂ	334
FIȘA NR. 6. LOVIREA SAU ALTE VIOLENȚE	337
FIȘA NR. 7. VĂTĂMAREA CORPORALĂ	341
FIȘA NR. 8. LOVIRILE SAU VĂTĂMĂRILE CAUZATOARE DE MOARTE	344
FIȘA NR. 9. VĂTĂMAREA CORPORALĂ DIN CULPĂ	346
FIȘA NR. 10. RELELE TRATAMENTE APLICATE MINORULUI	350
FIȘA NR. 11. ÎNCĂIERAREA	352
FIȘA NR. 12. VIOLENȚA ÎN FAMILIE	355
FIȘA NR. 13. UCIDEREA ORI VĂTĂMAREA NOU-NĂSCUTULUI SĂVÂRȘITĂ DE CĂTRE MAMĂ	358
FIȘA NR. 14. LIPSIREA DE LIBERTATE ÎN MOD ILEGAL	361
FIȘA NR. 15. AMENINȚAREA	365
FIȘA NR. 16. ȘANTAJUL	367
FIȘA NR. 17. HĂRȚUIREA	371
FIȘA NR. 18. VIOLUL	374
FIȘA NR. 19. AGRESIUNEA SEXUALĂ	380
FIȘA NR. 20. ACTUL SEXUAL CU UN MINOR	385
FIȘA NR. 21. CORUPERA SEXUALĂ A MINORILOR	389
FIȘA NR. 22. HĂRȚUIREA SEXUALĂ	393

FIȘA. NR. 23. VIOLAREA DE DOMICILIU	395
FIȘA. NR. 24. VIOLAREA SEDIULUI PROFESIONAL	399
FIȘA. NR. 25. FURTUL	403
FIȘA. NR. 26. FURTUL CALIFICAT	407
FIȘA. NR. 27. FURTUL ÎN SCOP DE FOLOSINȚĂ	412
FIȘA. NR. 28. PLÂNGEREA PREALABILĂ ȘI ÎMPĂCAREA	415
FIȘA. NR. 29. TÂLHĂRIA	418
FIȘA. NR. 30. TÂLHĂRIA CALIFICATĂ	421
FIȘA. NR. 31. TÂLHĂRIA URMATĂ DE MOARTEA VICTIMEI	425
FIȘA. NR. 32. ABUZUL DE ÎNCREDERE	427
FIȘA. NR. 33. GESTIUNEA FRAUDULOASĂ	430
FIȘA. NR. 34. ÎNSUȘIEREA BUNULUI GĂSIT SAU AJUNS DIN EROARE LA FĂPTUITOR	433
FIȘA. NR. 35. ÎNȘELĂCIUNEA	436
FIȘA. NR. 36. DISTRUGEREA	439
FIȘA. NR. 37. DISTRUGEREA CALIFICATĂ	443
FIȘA. NR. 38. DISTRUGEREA DIN CULPĂ	445
FIȘA. NR. 39. TULBURAREA DE POSESIE	447
FIȘA. NR. 40. ULTRAJUL	450
FIȘA. NR. 41. UZURPAREA DE CALITĂȚI OFICIALE	454
FIȘA. NR. 42. NEDENUNȚAREA	457
FIȘA. NR. 43. OMISIUNEA SESIZĂRII	459
FIȘA. NR. 44. INDUCEREA ÎN EROARE A ORGANELOR JUDICIARE	461
FIȘA. NR. 45. FAVORIZAREA FĂPTUITORULUI	464
FIȘA. NR. 46. TĂINUIREA	467
FIȘA. NR. 47. OBSTRUCȚIONAREA JUSTIȚIEI	470
FIȘA. NR. 48. INFLUENȚAREA DECLARAȚIILOR	473
FIȘA. NR. 49. MĂRTURIA MINCINOASĂ	476
FIȘA. NR. 50. ULTRAJUL JUDICIAR	480

FIȘA. NR. 51. CERCETAREA ABUZIVĂ	484
FIȘA. NR. 52. SUPUNEREA LA RELE TRATAMENTE	487
FIȘA. NR. 53. TORTURA	490
FIȘA. NR. 54. REPRESIUNEA NEDREAPTĂ	493
FIȘA. NR. 55. ASISTENȚA ȘI REPREZENTAREA NELOIALĂ	496
FIȘA. NR. 56. EVADAREA	498
FIȘA. NR. 57. ÎNLESNIREA EVADĂRII	501
FIȘA. NR. 58. NERESPECTAREA HOTĂRĂRILOR JUDECĂTOREȘTI	505
FIȘA. NR. 59. LUAREA DE MITĂ	509
FIȘA. NR. 60. DAREA DE MITĂ	514
FIȘA. NR. 61. TRAFICUL DE INFLUENȚĂ	517
FIȘA. NR. 62. CUMPĂRAREA DE INFLUENȚĂ	521
FIȘA. NR. 63. DELAPIDAREA	527
FIȘA. NR. 64. PURTAREA ABUZIVĂ	530
FIȘA. NR. 65. ABUZUL ÎN SERVICIU	533
FIȘA. NR. 66. NEGLIJENȚA ÎN SERVICIU	537
FIȘA. NR. 67. FALSUL MATERIAL ÎN ÎNSCRISURI OFICIALE	540
FIȘA. NR. 68. FALSUL INTELECTUAL	543
FIȘA. NR. 69. FALSUL ÎN ÎNSCRISURI SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ	546
FIȘA. NR. 70. UZUL DE FALS	549
FIȘA. NR. 71. FALSUL ÎN DECLARAȚII	551
FIȘA. NR. 72. FALSUL PRIVIND IDENTITATEA	553
FIȘA. NR. 73. TULBURAREA ORDINII ȘI LINIȘTII PUBLICE	559
FIȘA. NR. 74. ULTRAJUL CONTRA BUNELOR MORAVURI	561
FIȘA. NR. 75. INCESTUL	563
FIȘA. NR. 76. ABANDONUL DE FAMILIE	565
FIȘA. NR. 77. NERESPECTAREA MĂSURILOR PRIVIND ÎNCREDINȚAREA MINORULUI	569
Bibliografie avută în vedere la elaborarea prezentei lucrări	571

Prof. univ. dr. **Alexandru Boro**
Asist. univ. drd. **Simona Anghel**

Fișe de drept penal

pentru admiterea în magistratură și avocatură

Ediția a 5-a, revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu
2019

Noțiune – activitatea infracțională realizează conținutul unei singure infracțiuni.

Unitatea naturală – rezultă din unitatea acțiunii/inacțiunii;

- ⇒ infracțiunea simplă;
- ⇒ infracțiunea continuă;
- ⇒ infracțiunea deviată.

Unitatea legală – rezultă din voința legii;

- ⇒ infracțiunea continuată;
- ⇒ infracțiunea complexă;
- ⇒ infracțiunea progresivă;
- ⇒ infracțiunea de obicei.

I. UNITATEA NATURALĂ

Noțiune – activitatea infracțională unică ce realizează conținutul unei singure infracțiuni.

- ⇒ **premisă:** făptuitorul îndeplinește o singură acțiune/inacțiune (prin unul sau mai multe acte materiale de executare, săvârșite în temeiul aceleiași rezoluții infracționale), iar prin aceasta realizează conținutul unei singure infracțiuni.

1. Infracțiunea simplă

Noțiune – infracțiunea comisă printr-o activitate unică → o acțiune sau inacțiune care produce o singură urmare imediată.

Caracteristici:

- ⇒ are un singur obiect juridic;
- ⇒ are o singură urmare imediată;
- ⇒ există o singură rezoluție infracțională;
- ⇒ se poate săvârși cu orice formă de vinovăție (intenție, intenție depășită, culpă);
- ⇒ se săvârșește printr-o singură acțiune/inacțiune, care se realizează prin unul/mulți acte de executare;

- ⇒ dacă există mai multe acte de executare (**unitate naturală colectivă**), este necesar:
  - ❖ ca actele să fie de aceeași natură;
  - ❖ ca actele să fie realizate de aceeași persoană, cu rezoluție unică;
  - ❖ să existe un proces execuțional unic (unitate spațială, fără întreruperi nefirești);
  - ❖ ca actele să aibă aceeași finalitate;
  - ❖ ca actele să întrunească elementele constitutive ale aceleiași infracțiuni;
  - ❖ ca actele să se îndrepte împotriva aceluiași subiect pasiv.

De exemplu, este o ipoteză de unitate naturală colectivă când autorul sustrage dintr-un depozit 15 de mașini de spălat, în interval de 40 de minute, efectuând 15 transporturi din depozit până la camionul în care a încărcat obiectele sustrase.

Se păstrează unitatea naturală colectivă atât dacă autorul săvârșește mai multe variante ale elementului material, cât și dacă acțiunea sa produce mai multe rezultate socialmente periculoase prevăzute alternativ în norma penală.

2. Infracțiunea continuă

Noțiune – acțiunea sau inacțiunea ce constituie elementul material se prelungește în timp, după momentul consumării, până la momentul epuizării (momentul producerii ultimei urmări).

Caracteristici:

- ⇒ are un singur obiect juridic;
- ⇒ există o singură rezoluție infrațională;
- ⇒ executarea se prelungește în timp, până la intervenția:
  - ❖ unei noi manifestări contrare de voință;
  - ❖ unei hotărâri de condamnare, chiar nedefinitivă.
- ⇒ are un singur subiect activ;
- ⇒ poate fi săvârșită numai cu intenție;
- ⇒ poate fi săvârșită prin:
  - ❖ acțiune;
  - ❖ inacțiune.
- ⇒ este posibilă la infracțiunile:
  - ❖ de rezultat;
  - ❖ de pericol.
- ⇒ este necesar ca infracțiunea să-și păstreze unitatea pe toată durata activității infracționale;
- ⇒ participația penală este posibilă în toate formele (coautorat, instigare, complicitate);
- ⇒ de cele mai multe ori infracțiunile continue sunt simple, rareori prezentând caracter complex.

Poate fi:

☞ **permanentă** – nu există întreruperi a actului de executare → activitatea făptuitorului este continuă;

- ❖ orice întrerupere a actului de executare afectează unitatea infracțiunii, urmând a se reține:
  - fie un concurs de infracțiuni;
  - fie forma continuată (dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege).

De exemplu, lipsirea de libertate în mod ilegal.

☞ **sucsesivă** – au loc unele întreruperi ale actului de executare.

- ❖ întreruperea trebuie să fie firească, astfel încât să nu afecteze unitatea infracțiunii → trebuie să rezulte din însăși natura infracțiunii;

De exemplu, portul ilegal de uniformă.

Spre deosebire de infracțiunea continuată, la infracțiunea continuă succesivă:

- rezoluția infracțională poate fi și nedeterminată;
- prelungirea în timp este datorată naturii infracțiunii, nu voinței făptuitorului.

Se consumă:

☞ când sunt întrunite elementele constitutive prevăzute de lege.

Se epuizează:

☞ când încetează activitatea infracțională (din voința infractorului sau din motive independente, precum existența unei hotărâri de condamnare) → moment ulterior consumării, de care depinde angajarea răspunderii penale și consecințele ce izvorăsc din aceasta (aplicarea legii în timp – legea mai favorabilă –, incidența stării de recidivă, intervenția amnistiei sau grațierii, a prescripției).

În cazul minorilor:

☞ dacă atât consumarea, cât și epuizarea au intervenit înainte de împlinirea vârstei de 14 ani → minorul nu răspunde penal (minoritate, cauză de neimputabilitate);

☞ dacă s-a produs consumarea înainte de 14 ani, iar epuizarea a intervenit după 14 ani → minorul răspunde penal pentru activitatea desfășurată după împlinirea vârstei de 14 ani, dacă nu este incidentă altă cauză de neimputabilitate;

☞ dacă fapta s-a consumat în minoritate (14-18 ani), dar s-a epuizat după majorat → se aplică tratamentul sancționator specific majorilor pentru toată activitatea infracțională, fără să conteze că momentul consumării s-a produs în minorat, deoarece, în cazul infracțiunii continue, prezintă relevanță momentul epuizării.

Infracțiunea continuă poate fi săvârșită în formă continuată.

Legea nu reglementează un tratament sancționator special (pedeapsa este cea prevăzută de lege).

3. Infracțiunea deviată

Noțiune – devierea acțiunii făptuitorului de la obiectul sau persoana împotriva căreia era îndreptată, asupra altei persoane sau altui obiect decât acela asupra căruia dorea să acționeze.

Modalități:

- **aberatio ictus** – autorul acționează împotriva unei persoane/unui lucru, dar acțiunea este deviată către alt subiect/obiect, ajungându-se la un alt rezultat, de aceeași natură;
- cauzele acțiunii deviate sunt:
  - ❖ efectuarea defectuoasă a actelor de executare;
  - ❖ intervenția unui eveniment neprevăzut.
- devierea se produce pe parcursul derulării acțiunii (după începerea executării, dar înainte de finalizarea executării);
- nu înlătură caracterul penal al faptei;
- poate fi săvârșită numai cu intenție și cu intenție depășită.
Spre exemplu, autorul vrea să împuște o persoană dar, pentru că nu este un bun țintaș, împușcă o altă persoană.
- **error in rem/in personam** – autorul își îndreaptă acțiunea, din eroare, asupra altui obiect/altei persoane;
  - ❖ eroarea asupra obiectului/persoanei intervine înainte de începerea executării;
  - ❖ nu înlătură caracterul penal al faptei;
  - ❖ poate fi săvârșită numai cu intenție și cu intenție depășită.
- esențială este existența unei singure rezoluții infracționale, culminând într-o singură acțiune care, deși nu produce exact rezultatul întreprins de făptuitor, produce totuși un rezultat de același fel (lezează același obiect juridic).
Spre exemplu, autorul vrea să o împuște pe sora lui. Din eroare, o confundă cu o altă persoană și lezează integritatea corporală a acesteia din urmă.

II. UNITATEA LEGALĂ

Noțiune – o pluralitate de acțiuni sau inacțiuni care, prin determinarea legii, realizează o singură infracțiune.

- **premisă:** acțiunile/inacțiunile sunt, prin voința legiuitorului, unite într-o singură infracțiune. În lipsa reunirii legale, acțiunile/inacțiunile ar fi fost considerate infracțiuni distincte.

1. Infracțiunea continuată

Art. 35. Unitatea infracțiunii continuate (...). (1) *Infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții și împotriva aceluiași subiect pasiv, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni. (...).*

Noțiune – infracțiunea săvârșită prin mai multe acțiuni sau inacțiuni efectuate la diferite intervale de timp, formând, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni, în temeiul aceleiași rezoluții infracționale.

↙
NB

Prin Decizia nr. 368/2017, pronunțată în ședința din 30 mai 2017 și publicată în M. Of. nr. 566 din 17 iulie 2017, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate formulată și a constatat că **sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din cuprinsul dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională.** În argumentarea soluției de admitere pronunțate, Curtea a constatat că sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din cuprinsul dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Codul penal, care impune condiția unității subiectului pasiv în cazul infracțiunii continuate, creează discriminare în cadrul aceleiași categorii de persoane care săvârșesc la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni, ceea ce atrage încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție cu privire la egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări.

1.1. Condiții

☞ unitate de subiect activ;

- ❖ aceeași persoană trebuie să săvârșească toate actele de executare, indiferent de calitate: autor, complice sau instigator;
- ❖ dacă o persoană participă la un singur act de executare, se reține participația la infracțiunea continuată numai dacă a cunoscut/prevăzut că ceilalți participanți săvârșesc infracțiunea în formă continuată;
  - ca urmare a Deciziei Curții Constituționale, nu mai există condiția unității de subiect pasiv.

☞ pluralitate de acțiuni/inacțiuni săvârșite la anumite intervale de timp:

- ❖ este de esența infracțiunii continuate;
- ❖ fiecare dintre acțiuni sau inacțiuni să poată forma, singură, elementul material al infracțiunii, dacă ar fi săvârșită în formă simplă.

☞ unitate de conținut;

- ❖ fiecare acțiune/inacțiune trebuie să realizeze conținutul aceleiași infracțiuni, lezând același obiect juridic (omogenitate juridică);
- ❖ există unitate de conținut când:
  - sunt săvârșite elementele materiale alternative ale aceleiași infracțiuni;

- infracțiunea are variante agravante, chiar dacă unele acte sunt comise în forma de bază, iar altele în variantă agravată → întreaga activitate se raportează la forma calificată;
- unele fapte rămân în tentativă, iar altele sunt consumate → întreaga activitate se raportează la fapta consumată.

☞ unitate de rezoluție infracțională;

- ❖ făptuitorul trebuie să aibă reprezentarea ansamblului activităților **înainte** de comiterea primului act și să dorească să realizeze în timp (in)acțiunile din conținutul aceleiași infracțiuni → trebuie să existe un plan determinat măcar în linii generale;
- ❖ rezoluția trebuie să se mențină pe tot parcursul activității infracționale.

Dacă în baza rezoluției₁ autorul săvârșește acte materiale, iar în baza rezoluției₂ săvârșește alte acte → concurs omogen, nu formă continuată.

Forma de vinovăție este numai **intenția** (directă/indirectă), nu culpă/intenție depășită.

☞ săvârșirea actelor la diferite intervale de timp.

- ❖ intervalele de timp trebuie să fie rezonabile ca durată, pentru a nu afecta caracterul unic al rezoluției infracționale, astfel:
  - intervalele trebuie să fie mai mari decât întreruperile firești, altfel → infracțiune simplă/continuă succesivă;
  - intervalele trebuie să fie mai mici decât timpul dintre două acte care ar duce la concluzia că s-a rupt rezoluția unică, altfel → concurs: *de exemplu, „faptele de furt săvârșite în locuri și prin mijloace diferite, la perioade de timp relativ mari, profitându-se de anumite condiții prielnice, nu constituie o infracțiune continuată, ele fiind săvârșite în condițiile concursului de infracțiuni, împrejurările menționate excluzând existența unei rezoluții unice” (C.S.J., dec. nr. 862 din 1 iunie 1994, în B.J. 1994, p. 130).*

1.2. Infracțiuni ce nu pot fi săvârșite în formă continuată

- ☞ infracțiuni cu rezultat ireversibil (*de exemplu, infracțiunea de omor, deoarece pluralitatea de victime = omor calificat, nu omor simplu în formă continuată*);
- ☞ infracțiuni săvârșite din culpă;
- ☞ infracțiuni săvârșite cu intenție depășită: *de exemplu, dacă actul₁ produce din culpă un rezultat mai grav, iar pentru actul₂ făptuitorul prevede rezultatul mai grav, actul₂ este săvârșit cu intenție directă, nu cu intenție depășită, rupându-se unitatea de conținut dintre actul₁ și actul₂*;
- ☞ infracțiuni de obicei.

1.3. Consumare și epuizare

- ☞ infracțiunea continuată se consumă → la al II-lea act de executare;
- ☞ infracțiunea continuată se epuizează → când se săvârșește ultima (in)acțiune.

1.4. Pedepsa

Art. 36. Pedepsa pentru infracțiunea continuată (...). (1) Infracțiunea continuată se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, al cărei maxim se poate majora cu cel mult 3 ani în cazul pedepsei închisorii, respectiv cu cel mult o treime în cazul pedepsei amenzii. (...)

Art. 37. Recalcularea pedepsei pentru infracțiunea continuată (...). Dacă cel condamnat definitiv pentru o infracțiune continuată (...) este judecat ulterior și pentru alte acțiuni sau inacțiuni care intră în conținutul aceleiași infracțiuni, ținându-se seama de infracțiunea săvârșită în întregul ei, se stabilește o pedeapsă corespunzătoare, care nu poate fi mai ușoară decât cea pronunțată anterior.

⇒ reținerea săvârșirii unei infracțiuni continuate → **cauză de agravare facultativă a pedepsei;**

↙
NB

Dezlegarea unor chestiuni de drept: prin Decizia nr. 7/2014, I.C.C.J. a stabilit că: „în aplicarea legii penale mai favorabile, potrivit art. 6 alin. (1) C. pen., în cazul infracțiunilor continuate, prin sintagma «maxim special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită» se înțelege maximul special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată”.

⇒ **sanctiunea:**

- ❖ în cazul închisorii → pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, al cărei maxim se poate majora cu cel mult 3 ani;
- ❖ în cazul amenzii → pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, al cărei maxim se poate majora cu cel mult o treime.

↙
NB

Pedeapsa pentru infracțiunea continuată → se aplică într-o singură etapă, atât pentru PF, cât și pentru PJ.

↙
NB

Potrivit Curții Constituționale, nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată.

↙
NB

Dezlegarea unor chestiuni de drept: potrivit Deciziei nr. 5/2014, I.C.C.J. a stabilit că, „în aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată”.

Dezlegarea unor chestiuni de drept: prin Decizia nr. 13/2016, I.C.C.J. a stabilit că, „în cazul unei infracțiuni în formă continuată care, potrivit legii penale noi, nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continuate, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni conform legii penale noi”.

2. Infracțiunea complexă

Art. 35. Unitatea infracțiunii (...) complexe. (...) (2) *Infracțiunea este complexă când în conținutul său intră, ca element constitutiv sau ca element circumstanțial agravant, o acțiune sau o inacțiune care constituie prin ea însăși o faptă prevăzută de legea penală.*

Noțiune – infracțiune în conținutul căreia intră, ca element constitutiv (forma de bază) sau ca element circumstanțial agravant (forma agravată), o acțiune/inacțiune care constituie prin ea însăși o faptă prevăzută de legea penală.

- ☞ în conținutul unei infracțiuni complexe poate intra o altă infracțiune complexă (de exemplu, violul urmat de moartea victimei).

2.1. Forme

A. FORMA DE BAZĂ

- ☞ cuprinde ca element constitutiv o (in)acțiune care este incriminată în mod distinct de legea penală;
- ☞ se poate realiza prin:
  - ❖ **reuniunea** a două/mai multor fapte, care-și pierde autonomia, formând o nouă infracțiune distinctă de cele reunite (spre exemplu, tâlhărie = furt + vătămare corporală);
  - ❖ **absorbție**: forma tip este ea însăși infracțiune, dar legea prevede condiții suplimentare, schimbându-se încadrarea juridică (spre exemplu, purtare abuzivă = lovire/alte violențe + condiția ca autorul să se aple în exercițiul atribuțiilor).
- ☞ nerealizarea uneia dintre (in)acțiunile ce formează conținutul infracțiunii complexe duce la însăși inexistența infracțiunii complexe;
- ☞ este necesar ca infracțiunea absorbantă să nu poată fi comisă fără comiterea infracțiunii absorbite și să aibă un maxim special mai mare decât maximul special prevăzut pentru infracțiunea absorbită.

B. FORMA AGRAVATĂ

- ☞ cuprinde ca **element circumstanțial agravant** o (in)acțiune care reprezintă conținutul altei infracțiuni (de exemplu, furt calificat săvârșit prin efracție).

În afară de complexitatea legală, există și **complexitate naturală**, când se absoarbe natural conținutul altei infracțiuni (exemplu: infracțiunea de loviri sau alte violențe este absorbită de conținutul infracțiunii de vătămare corporală). Complexitatea naturală nu produce aceleași consecințe precum cea legală.

2.2. Structură

- ☞ **obiectul juridic**: valori sociale ce pot fi:
  - ❖ de aceeași natură;
  - ❖ de natură diferită.

Există întotdeauna două obiecte juridice: unul principal și altul secundar.

- ⇒ **subiectul activ:** autor, coautori, complici, instigatori;
  - ❖ la infracțiunile complexe săvârșite cu intenție depășită, trebuie ca poziția subiectivă a complicelui/instigatorului să fie aceeași cu a autorului → complicele/instigatorul trebuie să prevadă și să accepte producerea rezultatului mai grav.
- ⇒ **subiectul pasiv:** poate exista:
  - ❖ subiect pasiv principal;
  - ❖ subiect pasiv secundar.

Nu este de esența infracțiunii complexe existența unui subiect pasiv principal și a unui subiect pasiv secundar. Poate exista un singur subiect pasiv.

- ❖ pluralitatea de subiecți pasivi poate da naștere unei infracțiuni complexe (doar dacă legea prevede acest lucru; *spre exemplu, uciderea din culpă, când decedează cel puțin două persoane) sau a unui concurs de infracțiuni (deoarece sunt lezate valori sociale aparținând mai multor persoane).*
- ⇒ **latura obiectivă**
  - ❖ elementul material – (in)acțiunile corespunzătoare faptelor absorbite/reunite;
  - ❖ infracțiunea poate fi săvârșită și printr-o singură acțiune (*omor calificat asupra a două sau mai multor persoane, în aceeași împrejurare*);
  - ❖ urmarea imediată – rezultatele produse de faptele absorbite/reunite.
- ⇒ **latura subiectivă**
  - ❖ intenție;
  - ❖ intenție depășită;
  - ❖ culpă.

O infracțiune complexă din culpă nu poate fi absorbită de o infracțiune intenționată.

2.3. Consumare

- ⇒ se consumă odată cu producerea rezultatului acțiunii principale;
- ⇒ poate fi săvârșită în formă continuată.

2.4. Pedepsa

Art. 36. Pedepsa pentru infracțiunea (...) complexă. (...) (2) Infracțiunea complexă se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune.

(3) Infracțiunea complexă săvârșită cu intenție depășită, dacă s-a produs numai rezultatul mai grav al acțiunii secundare, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea complexă consumată.

Art. 37. Recalcularea pedepsei pentru infracțiunea (...) complexă. Dacă cel condamnat definitiv pentru o infracțiune (...) complexă este judecat ulterior și pentru alte acțiuni sau inacțiuni care intră în conținutul aceleiași infracțiuni, ținându-se seama de infracțiunea săvârșită în întregul ei, se stabilește o pedeapsă corespunzătoare, care nu poate fi mai ușoară decât cea pronunțată anterior.

- ⇒ reținerea săvârșirii unei infracțiuni complexe → **nu este o cauză de agravare facultativă a pedepsei;**
- ⇒ **sanctiunea:**
  - ❖ pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea respectivă (nu există tratament sancționator special).

↙
NB

Dacă infracțiunea complexă rămâne în tentativă (nu se produce rezultatul acțiunii principale, dar se produce cu intenție depășită rezultatul aferent acțiunii secundare), chiar dacă se reține tentativa, pedeapsa este cea prevăzută de lege pentru infracțiunea complexă consumată [exemplu: nu se consumă actul sexual (acțiunea principală din cadrul infracțiunii complexe de viol), dar victima decedează (acțiunea secundară din cadrul infracțiunii complexe de viol)].

3. Infracțiunea progresivă

Noțiune – infracțiunea a cărei urmare, după momentul consumării, se amplifică progresiv, fără intervenția făptuitorului, fie prin agravarea urmării inițial produse, fie prin producerea de noi urmări vătămătoare.

- ⇒ prezintă relevanță momentul comiterii acțiunii sau inacțiunii (momentul consumării), și nu momentul epuizării (momentul producerii ultimei urmări) → data săvârșirii → data acțiunii/inacțiunii;
- ⇒ fără nicio intenție din partea autorului, urmarea imediată se agravează din cauza:
  - ❖ amplificării urmării inițiale;
  - ❖ producerii altei urmări;
  - ❖ suprapunerii altei urmări.
- ⇒ infracțiunea progresivă se comite:
  - ❖ cu intenție;
  - ❖ cu intenție depășită;
  - ❖ din culpă.

↙
NB

Infracțiunea progresivă nu se suprapune **mereu** cu infracțiunea praeterintenționată. Astfel, infracțiunea **progresivă** poate presupune următoarele forme de vinovăție:

- intenție și culpă → se poate reține existența unei infracțiuni praeterintenționate.
  - de exemplu, lovituri cauzatoare de moarte;
- culpă și culpă → nu se poate reține existența unei infracțiuni praeterintenționate.
  - de exemplu, vătămare corporală din culpă (primul rezultat) urmat decesul victimei (al doilea rezultat). Trebuie ca al doilea rezultat să reprezinte amplificarea primului rezultat.

- ⇒ are loc o absorbție legală a conținutului infracțiunilor mai ușoare realizate inițial, în conținutul celei mai grave, reținute la momentul producerii ultimei urmări;
- ⇒ făptuitorul va răspunde pentru rezultatul mai grav.

4. Infracțiunea de obicei

Noțiune – infracțiunea săvârșită prin repetarea de un număr de ori suficient de mare, din care să rezulte că făptuitorul desfășoară activitatea infracțională de obicei, din obișnuință sau ca îndeletnicire.

- ⇒ data săvârșirii → data epuizării (momentul săvârșirii infracțiunii de obicei);
- ⇒ este necesară repetarea faptei de un număr suficient de ori astfel încât să indice obișnuința;
- ⇒ fiecare act privit în individualitatea lui nu are relevanță infracțională (spre deosebire de infracțiunea continuată, unde fiecare act realizează conținutul unei infracțiuni);
- ⇒ se vor lua în considerare toate faptele din care rezultă obișnuința autorului.

Forma continuată **nu** este posibilă.

4.1. Condiții

- ⇒ unitate de subiect activ și subiect pasiv;
- ⇒ numai intenție (nu culpă, nici intenție depășită).

4.2. Consumare și epuizare

- ⇒ infracțiunea de obicei se consumă → într-un anumit interval de timp în care se realizează un număr suficient de acte de executare identice/similare din care rezultă obișnuința;
- ⇒ infracțiunea de obicei se epuizează → la terminarea întregii activități infracționale.

Nu este posibilă tentativa.

5. Infracțiunea de simplă repetare

- ⇒ legiuitorul **prevede expres** câte acte de executare trebuie comise pentru ca fapta să aibă relevanță penală (spre deosebire de infracțiunea de obicei);
- ⇒ infracțiunea de simplă repetare se consumă în momentul comiterii celui de-al doilea act, fără să fie necesară dovedirea obișnuinței.